

Vesthimmerlands Museumsforening

Inspirationsseminar for museumsansatte og frivillige

Vesthimmerlands Museum

Indholdsfortegnelse

Leder	s. 3
Broders Klumme	s. 4-5
Generalforsamling	s. 6
Stenildgårdgraven	s. 7-8
Museumsundervisningen	s. 9-11
Kulturarvstjenesten	s. 11-12
Stenaldercenter Ertebølle	s. 13-14
Johannes V Jensen Museet	s. 15
Slægtsforskerne	s. 16-17
Kunstmuseet	s. 17
Kunstforeningen	s. 18
Museernes forårsprogram	s. 18-26

Vesthimmerlands kulturarv - nu med App

App'en kan søges under navnet "Vesthimmerlands Museum - Kulturarv" og "Kulturarvstjenesten Vesthimmerland" i App Store.

Kan nu ses på såvel smartphone som android telefoner.

For at se de opdateringer, som løbende uploades til denne App, er det nødvendigt at vælge "Opdater ved start" under "Indstillinger" på iPad/iPhone.

God fornøjelse med museets App, der er blevet til som et projekt under KulturarvNord.

Åbningstider

1. maj - 31. august:
dagligt kl. 11-17
mandage lukket

1. september - 30. april:
dagligt kl. 13-17
mandage lukket

Lukket 24.-25. og 31. december
samt 1. januar

Øvrige besøg efter forudgående
aftale med museet

Kontortid:

mandag - torsdag: kl. 9.00 - 16.00

fredag: kl. 9.00 - 13.00

tlf.: 98 62 35 77

mail: mail@vmus.dk

Leder

Broder Berg annoncerede, ved den traditionsrige årbogsudgivelse i november, ambitiøse planer om udgivelse af Den Vesthimmerlandske Historie gennem tusinder af år, når vi når frem til jubilæumsåret 2020. Det er vi helt med på fra Vesthimmerlands Museumsforening og giver håndslag på, støtte med alt, vi kan og evner.

Meget er fundet, opdaget og sket siden sidst i 50-erne, hvorfra den sidste samlede udgivelse stammer. Og tænk bare på Ertebølle, det helt nye fund med træcirklen ved Stenildgårdgraven, Skarp-sallingkarret, Gundestrupkedlen, Giver-vognen, Borremose 1, 2, 3...?, Aggersborg, Næsby, Vitskøl og helt frem til nutiden med Danmarks nok fremmeste forfatter Johannes V Jensen. Og måske også fortællingen om én af de absolut mest markante museumsbygninger i landet - nemlig Vesthimmerlands Museum - tænkt og skitseret af Per Kirkeby og lige så meget skulptur, som bygning. Og naturligvis noget af det vi endnu ikke ved noget om; men som dukker frem, inden der trykkes.

Det er faktisk en forpligtigelse - som en 100 års jubilæumsgave - at forære hele Danmark en fortælling om den måske samlet set mest betydende egn i landet arkæologisk set - fra stenalder og til nutid.

Vi ser det som et projekt, som inddrager hele kommunen, de mennesker der

bor her og som samles professionelt af de dygtige folk på Vesthimmerlands Museum og med den hjælp, der behøves udefra. Så arbejdstøjet er fundet frem. Der skal findes penge, der skal lægges planer og på et tidspunkt hyres folk. Bolden er givet op og spillet sat i gang!

Hardy Jensen
Formand for Museumsforeningen

Har du været på museets flotte hjemmeside?

www.vesthimmerlandsmuseum.dk

Her kan du læse om/se billeder af hele museets virke
fra forskning til formidling
fra udgravning til udstilling
fra kulturarv til kunst
fra stenalder til samtid....

Oplysninger om museets virke og arrangementer kan ses på:

www.vesthimmerlandsmuseum.dk

og i museets elektroniske nyhedsbrev, som du kan tilmelde dig

mail@vmus.dk

hvis ikke du allerede får det.

Broders klumme

1. november 2016 fik vi igen en ny kulturminister. Det betyder, at vi nok kan forvente nye dagsordener fra ministeriet i København – også på museumsområdet. Skønt Vesthimmerlands kulturarv tilsyneladende ligger langt fra Kulturministeriets bonede gulve, er Vesthimmerlands Museum, som et af landets kun 27 statsanerkendte museer for arkæologi og nyere tids kulturhistorie, alligevel dybt afhængig af den landspolitiske udvikling.

Netop den seneste reform på museumsområdet pålagde vort museum en til stadighed stigende arbejdsbyrde, uden at det faste driftstilskud er løftet tilsvarende. Her er der brug for udligningsordninger, der kan bremse den efterhånden voksende skævvridning på museumsområdet; en skævvridning mellem store og små museer, mellem dem der råber højt, og dem der stille løser opgaverne, og mellem dem der har forbindelserne i orden, og alle dem der ikke har.

Siden oplevelsesøkonomiens indtog i den danske museumsverden i 1990'erne har museerne oplevet en til stadighed voksende konkurrence, der efterhånden er ved at udskifte kollegiale netværk og fællesskaber med strategiske alliancer. Centralt fremstår opgaven med at erobre medievirksomme dagsordener, gerne også kun for omtalens skyld.

Om vi får bedre museumsarbejde ud af

det? Næppe! Derimod får vi mere cirкус og flere luftkasteller, mens museernes centrale opgaver, indsamling, bevaring, registrering og forskning, er nødlidende.

Det er glædeligt, at finansloven 2017 indeholder et ”løft” til museumsområdet. Men hvad er det, der bliver løftet? Konkret har enkelte ”specialmuseer” fået tildelt eller videreført en ekstrabevilling, og så er der også kommet en enkelt arkæologisk udgravning på. Men hvordan løftes rugbrødsarbejdet for bredden af de kulturhistoriske museer? Som et ”ordinært” kulturhistorisk museum er vi næppe interessante nok til at komme på finansloven, selv om Vesthimmerlands Museum i den grad er et specialmuseum, nemlig for Vesthimmerlands kulturhistorie fra de ældste tider til i dag. Denne opgave er dog i et nationalpolitisk perspektiv ikke eksotisk nok til at kunne udløse ekstra tilskud. I den nærmest evige jagt på fornyelse tilsidesættes væsentlige opgaver med henblik på at konsolidere og styrke det, der er opnået og skabt.

Derfor er det med såvel glæde som bange anelser, at jeg ser frem til den forestående debat om en nyordning af statstilskuddet. Mine bekymringer går på, at den landspolitiske debat vil komme til at fokusere på besøgstal og billetsalg frem for museernes undersøgende, bevarende og oplysende funktioner.

Tilsyneladende stikker problemet noget dybere! Også i kommuners og regio-

ners kulturpolitiske vurderinger af museumsarbejde bliver rugbrødsdelen som regel vægtet mindre end de hurtige, synlige eventbaserede resultater. Det udhuler på sigt fundamentet og fører til tab af viden og muligheder for nye erkendelser.

I denne forbindelse er det heller ikke overraskende, at den nye kulturaftale for Region Nordjylland 2017-2020 kører videre i kulturskolernes og kunstakademiernes sædvanlige spor med talentudvikling, kunstnere til halv pris og rød stue i biografen. Kort sagt mere af det samme! Hverken kulturarv eller kulturhistorie er nævnt i den 40 sider lange aftale, der blev indgået mellem de nordjyske kommuner, regionen og kulturministeriet ved udgangen af 2016.

Om det er et problem? Ja, det vil jeg mene! Så længe kulturarv og kulturhistorie ikke er sat på dagsordenen som en betydningsfuld samfundsopgave, er det yderst vanskeligt at drive kulturhistoriske museer på et velfunderet, kvalificeret og økonomisk stabilt grundlag. Som jeg ser det, har vi i 2017 brug for grundlæggende diskussioner om opgaver i og betydningen af det professionelle museumsarbejde i landet.

Jeg deltager gerne!

Broder Berg
Museumsdirektør

*Lerkenfeldt
Kulturarvsmåne-
den 2016*

HUSK kirkerundvisninger og andre arrangementer

Se museets hjemmeside!

Vesthimmerlands Museumsforening

Medlemskontingent:

Personligt: 100,00 kr.

Husstand: 150,00 kr.

Virksomhed: 400,00 kr.

Medlemmer, der benytter netbank eller girokort til indbetaling, kan - hvis de sender frankeret svarkuvert til kassereren - få tilsendt medlemskort.

Kontingent bedes indbetalt senest 1. marts.

Foreningens kontonummer er:

9217 – 0001544411

Girokonto: 73 81914443

Der kan også betales i receptionen på museet, hvor medlemskort udstedes.

Mulighed for at modtage blad og/eller årbøger i postkassen

Vesthimmerlands Museumsforenings medlemmer modtager foreningens medlemsblad på mail i januar og august. Bladet kan herefter hentes i den trykte form i receptionen på museet, når det ønskes, uden ekstra omkostninger.

Medlemmer kan også få tilsendt medlemsbladet med posten mod at betale et ekstra gebyr årligt til porto på kr. 20 i alt for to blade.

Beløbet indbetales sammen med kontingentet, og herefter vil bestyrelsen sørge for at pakke og sende medlemsbrevet til de medlemmer, som ønsker dette.

Det samme gælder for Vesthimmerlands Museums Årbog og Årsskriftet fra de lokalhistoriske foreninger.

Disse bøger kan medlemmerne hente på museet efter udgivelsen i november uden ekstra omkostninger.

Årbøgerne kan også sendes med posten mod et årligt gebyr på kr. 50 til at dække portoen.

Medlemmerne vælger ved kontingentindbetalingen, hvorvidt man ønsker at betale for at få tilsendt 2 x medlemsblad og/eller årbøgerne.

Beløbet bliver således kontingent 100 kr. for personlige medlemmer og 150 kr. for husstandsmedlemskab + 20 kr. for porto til to blade + 50 kr. for porto til årbøgerne, hvis de ønskes tilsendt.

Kassereren kan se på beløbets størrelse, hvad medlemmerne ønsker at få tilsendt med posten.

Generalforsamling

Mandag den 27. februar kl. 19.00
i caféen i museumsvillaen

Dagsorden:

1. Velkomst
2. Valg af dirigent
3. Formandens beretning
4. Regnskab
5. Indkomne forslag
6. Valg til bestyrelsen
7. Valg af suppleanter
8. Valg af revisorer og revisorsuppleant
9. Eventuelt

På valg er Hardy Jensen, Egon Jensen og Sonja Marcussen
Broder Berg og Maria Clement Hagstrup fortæller fra museets og kulturarens verden.

Museumsforeningen er vært ved et lettere traktement.

Af hensyn til traktement - tilmelding på tlf.: 98 62 35 77 kl. 9 - 12

eller mail@vmus.dk

senest fredag den 24. februar kl. 12.00

Museets årbøger

Stenildgårdgraven - genfundet og genudgravet

Som en del af arbejdet med omfartsvejen syd om Aars dukkede der i sommeren 2016 en gammel kending frem: Stenildgårdgraven. Anlægget blev første gang undersøgt i 1934 og blev da beskrevet som Danmarks ældste brandgrav. Det viste sig dog under udgravningen, at der var mere til dette anlæg end blot en brandgrav.

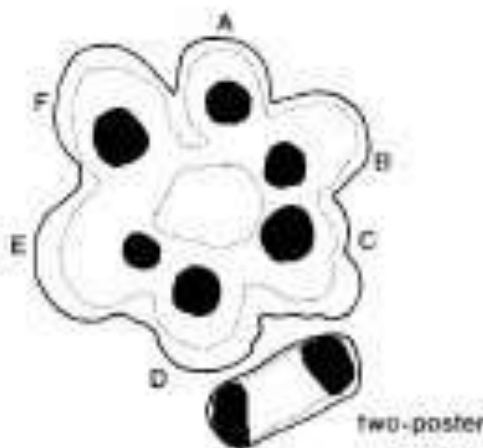
Fund fra udgravningen i 1934

Hvad udgraveren Vestergaard-Nielsen dengang beskrev, og som vi også har kunnet ane, var, at graven var konstrueret som en skaktformet nedgravning med en øvre diameter på godt en meter og en dybde på ca. 175 cm. I anlægget, hvis sider oprindeligt var foret med store sten i seks-syv skifter, blev der dengang og nu fundet dele af en ildskørnet flintdolk, tre ildskørnede pilespidser, det meste af mindst to lerkar og en forholdsvis stor mængde brændte knogler. Flinten og lerkarrene peger entydigt på, at anlægget skal dateres til senneolitikum, og udformningen af det

ene lerkar udviser på samme tid slægtskab med keramik fra den såkaldte klokkebægerkultur.

Ved genudgravningen blev det desuden klart, at anlægget med de brændte knogler var omkranset af seks store stolpehuller, så de tilsammen har dannet en cirkel rundt om den dybe grav. En såkaldt *timber circle*. Grav og timber circle af den her beskrevne type er indtil videre et unikt fund i Danmark. Nærmeste pendant stammer fra lokaliteten Sarn-y-Bryn-Caled i Wales, hvor brændte menneskeknogler og ildskørnede pilespidser på lignende vis blev fundet i et centralt anlæg, der her var omgivet af ikke bare én, men to timber circles.

Sammenligner man alene den indre cirkel og det centrale anlæg på Sarn-y-Bryn-Caled med den tilsvarende konstruktion ved Stenildgårdgraven, ses så store ligheder, at inspirationen til de to anlæg må have haft rødder inden for det samme kulturelle netværk.

Stenildgårdgraven under genudgravning
Sarn-y-Bryn-Caled timber circle

Museet har indsendt en større mængde materiale til forskellige analyser. Efter 80 år må det være på tide at få klarhed over, hvad de brændte knogler repræsenterer. Hvor mange mennesker er der? Er der dyr? Hvilke? Knoglematerialet er meget fragmenteret, og det er en vanskelig opgave at få dette materiale identificeret. Der var bevaret en smule af gravfylden urørt og i den op-

rindelige position. Analyser af denne synes at vise, at der har stået vand på bunden, og at det centrale anlæg kan tolkes som oprindeligt værende en brønd, måske en hellig brønd, men under alle omstændigheder afsluttet som grav. En analyse viser, at der i aflejringerne findes rester af birkebeg, men det er for tidligt at udlede vigtige konklusioner af det. Pollenanalyse skulle gerne fortælle om, hvordan landet var bevokset og udnyttet, og gravlæggelsen skal dateres naturvidenskabeligt med C14. Endelig er det planen at lade det humane knoglemateriale undergå en måling af strontiummængden. Metoden kan måske være med til at afgøre om det er lokalt opvoksede personer, der var i graven, eller om det var udefrakommende, måske fra Wales?

Den mulige brønd under genudgravning. Bemærk det oprindelige mørke lag i bunden af graven

400-500 meter nord for Stenildgårdgraven blev der i efteråret 2015, ligeledes på omfartsvejen, udgravet en mulig samtidig boplads – Pisselhøjjudgravningen. Her blev fundet en nedgravet hustomt fra sen enkeltgravstid samt fem langhuse fra senneolitikum. Det er besnærende at tro, at der en eller anden samtidighed. Det er muligt, at beboerne herfra har været brugere af denne timber circle.

Imellem bopladsen og timber circlen blev der på et lille plateau fundet en mindre gravplads med resterne af 11 fladmarksgrave fra enkeltgravskulturen. Otte af de 11 grave var bygget op som små stenkister, som ikke målte mere end 40-50 cm i indvendig længde. Der blev ikke konstateret spor efter de gravlagte i nogen af de 11 grave, men i tre af dem blev der fundet gravgaver i form af to gennemborede ravperler, et køllehoved af bjergart, samt to lerkar. Gravgaverne og gravenes opbygning daterer pladsen til den sene del af enkeltgravskulturen. Dermed er det ikke umuligt, at gravpladsen kan have hørt til den ældste nedgravede hustomt på Pisselhøjjudgravningen.

Kåre Gyldenløve
Arkæolog

Nyt fra museums- undervisningen

Museumsundervisning for børn med særlige behov

Vesthimmerlands Museum, Stenaldercenter Ertebølle og Herregården Hessel har i perioden 2011-2016 arbejdet målrettet mod udvikling af undervisningsforløb for børn med særlige behov. Museerne har i den forbindelse deltaget i to udviklingsprojekter, hvor vi har valgt at bringe en appetitvækker fra forordet til udgivelsen: "Museumsundervisning for børn med særlige behov – en best practice publikation". Et konkret resultat af et toårigt projektsamarbejde med seks andre museer i landet. Publikationen kan downloades fra Vesthimmerlands Museums website eller rekvireres ved henvendelse til museumsunderviser Kim Callesen.

Bueskydning på Stenaldercenteret

Hvorfor overhovedet beskæftige sig med museumsundervisning for børn med særlige behov? Et enkelt og kort svar vil være: Fordi kulturarven og fortiden vedkommer os alle. Af den årsag

er det ganske væsentligt, at museerne som demokratiske institutioner også er for alle, uanset alder, køn og forudsætninger. Et andet og mere nuanceret svar er: Fordi museerne udgør alternative læringsrum, som har en positiv indvirkning på denne målgruppes indlærings-evner og kompetencer.

I 2012 blev museumsunderviser på Vesthimmerlands Museum, Kim Callesen, meget forsigtigt kontaktet af en specialklasse for autister, som ville høre, om det mon var muligt at besøge museet og måske endda deltage i et forløb, som blev tilpasset disse elever? Det blev startskuddet til projektet "ADHD og autismespektrumforstyrrelser – undervisningsforløb for børn med særlige behov", fordi det viste sig, at specielt tilpassede museumsforløb for børn med særlige behov fungerede særdeles godt for målgruppen. Disse børn har ofte været stigmatiserede og mødt med negativitet i skolesystemet, men oplevelsen fra både lærere og museumsunderviser var, at disse børn oplevede museets rum på en ganske særlig og positiv måde. Ydermere styrkede forløbene på museet børnene både personligt, socialt og fagligt.

Håndværksaktiviteter på Gl. Estrup

Denne observation affødte nærværende projekt, hvor seks museer: *Museum Amager*, *Storm P. Museet*, *Museum Sønderjylland – Sønderborg Slot*, *Ringkøbing-Skjern Museum*, *Gammel Estrup – Herregårdsmuseet* og *Vesthimmerlands Museum* i perioden 2014-2016 har arbejdet målrettet og systematisk med udvikling af undervisningsforløb for børn med særlige behov. *Den Gamle By*, der siden 2011 har arbejdet med denne type museumsundervisning, har deltaget i en rådgivnings- og konsulentfunktion.

Skole på Hessel

Projektets formål har netop været at prøve at give et svar på, hvordan museumsundervisning kan have en positiv indvirkning på indlæringsevner og sociale kompetencer blandt børn med særlige behov - samt at frembringe empirisk oparbejdet viden om børns udviklings- og læringsprocesser i museumssammenhæng. Der er derfor arbejdet systematisk med effektmåling og gennemført 107 undervisningsforløb på de seks museer tilsammen. Alle er observeret og dokumenteret ved hjælp af forskningsmateriale udviklet i samarbejde med Institut for Læring og Filosofi på Aalborg Universitet. Ligeledes

er der lavet interviews med lærere og elever; sidstnævnte i det omfang det har været muligt. Der ligger således et solidt kvantitativt datamateriale til grund for de konklusioner og anbefalinger, der bliver givet i best practice udgivelsen.

Riddere på Vesthimmerlands Museum

Udgangspunktet for projektet har været et ønske om en grundlæggende opkvalificering af museumsundervisningen i Danmark i tæt samspil med specialskoler og kommunale forvaltninger for på den vis at skabe en bevidsthed om de potentialer, der ligger i alternative læringsrum som museer. Interviews med repræsentanter fra udvalgte museer uden for projektet har vist, at flere har eller har haft forløb for børn med særlige behov, men kun få arbejder målrettet og bevidst med undervisning for denne målgruppe. En væsentlig del af

målsætningen for dette projekt har derfor også været at bidrage til at øge viden om museumsundervisning for børn med særlige behov og samtidig gøre denne viden og erfaring operationel og anvendelig for alle museer i landet. Publikationen er derfor tænkt som inspiration og hjælp til at komme godt i gang, og med afsæt i de anbefalinger, der er fremkommet gennem to års arbejde med projektet, er der et solidt fundament at bygge på.

Rigtig god læselyst

Maria Clement Hagstrup
Kulturarvsvejleder
Kim Callesen
Museumsunderviser

Frivillige til museumsundervisningen søges!

Interesserer du dig for historie, og har du tid og lyst til at dele denne interesse med andre? Så kan det måske være en ide at blive frivillig i museumsundervisningen.

Fx kan nævnes:

Gys og Gru i skolernes efterårsferie – cafeteria og afskyelige aktører

Nissejagt opsætning i november – nedtagning i januar

Dragtlaug ca. hver 14'ende dag – syning af bl.a. middelalderdragter til undervisningsbrug

Henvendelse til:

Museumsunderviser Kim Callesen.

Tlf. 27 85 11 87 eller

undervisning@vmus.dk

KULTURARVSTJENESTEN VESTHIMMERLAND

Historier om Danmark – i Vesthimmerland

2017 bliver på alle måder historiens år i hele Danmark, men i Vesthimmerland i særdeleshed. For første gang siden Erik Kjærsgaard i 1982 på sin egen karakteristiske måde præsenterede TV-seerne for Danmarks historie, er der nu 35 år senere en opdateret version på vej: "Historien om Danmark". Med start i april vil skuespilleren Lars Mikkelsen over elleve søndage – og i den bedste sendetid - tage befolkningen med på en rejse fra de ældste tider og helt op til nutiden.

Den rejse vil vi på Vesthimmerlands Museum gerne invitere alle kommunens borgere med på, men tilført et lokalt islæt. I Vesthimmerland har vi gode fortællinger fra alle tidsepoker. Disse fortællinger vil i samarbejde med

en lang række lokale aktører blive formidlet som optakt til - og i forlængelse af - DR's programserie søndag aften. Målet er at skabe sammenhæng og overblik og medvirke til at øge forståelsen af den nationale fortælling spejlet i lokale forhold. Når afsnittet om Vikingetiden går over skærmene vil det således være oplagt at fokusere på den største af Harald Blåtands ringborge, som ligger smukt ved Limfjorden, eller besøge Skivum Kirke, hvor der står en helt særlig runesten, som er den eneste, foruden de to runesten i Jelling, hvor ordet "Danmark" nævnes. Vitskøl Kloster og Testrup Kirke og hospital kan fortælle historien om middelalderen og reformationen, mens Getama i Gedsted, hvor Wegners berømte møbler blev produceret, er en af Vesthimmerlands ældste industrivirksomheder, som dermed udgør en væsentlig fortælling om de tidlige industrier. Historierne er derude og tanken er at give dem stemme på vidt forskellig måde. Historien om Vesthimmerland skal ses, høres og mærkes i hele 2017.

Selvom mange af museets formidlings-tiltag i 2017 vil læne sig op af DR's store historiske satsning, så skal kommunens indbyggere og mange besøgende ikke snydes for Kulturarvsmåned i juni. Et initiativ der nu afholdes for tredje gang - og med stor opbakning. København har Golden Days, men i Vesthimmerland fejrer vi kulturarven over en hel måned og med fokus på både de små og store fortællinger, i høj grad formidlet af eksperterne på

området: nemlig de lokale borgere.

I 2016 var der i løbet af juni måned 43 spændende arrangementer, og håbet er, at der i år vil være mindst lige så mange.

Når året når sin slutning er kendskabet til den lokale historie samt de nationale aspekter, som har været med til at forme den, forhåbentlig hvermandseje for både børn og voksne i kommunen. Allerede nu er der spændende arrangementer på programmet, så hold øje med hjemmesiden samt museets Facebook side, hvor kommende arrangementer bliver annonceret.

Er der på nuværende tidspunkt nogen, der har spændende initiativer planlagt eller i støbeskeen i juni måned, så kontakt meget gerne kulturarvsvejleder Maria Clement Hagstrup på telefon 61 42 30 80 eller mail: mch@vmus.dk så vi i fællesskab kan sørge for, at juni også i år bliver en fest for vores fælles kulturarv.

Maria Clement Hagstrup
Kulturarvsvejleder

Voldstedet, Louns, juni 2016

Tal og medlemskontakt

Støtteforeningen for Stenaldercenter Ertebølle har igen igennem 2016 oplevet et stigende medlemstal, så det er meget glædeligt, at også Stenaldercenterets antal besøgende gæster stiger år for år i næsten samme takt som foreningens medlemstal.

Foreningen har pr. årsskiftet 291 medlemmer, hvilket er en stigning i.f.t. 2015 på 34% - det er da rigtig godt.

 Facebook gruppen er steget til 206 medlemmer, og der har været rigtig mange gode oplæg på Facebook. Facebook har vist sig at være det mest effektive og hurtigste medie at kommunikere med og på. Selv om vi ved, at mange er skeptiske overfor dette sociale medie, vil vi anbefale, at man bruger det i det omfang, man har mulighed for og vilje til det.

Se: www.facebook.com/groups/stenaldercenter/.

På hjemmesiden www.stenaldercenter.dk har støtteforeningen sit eget afsnit med info om bestyrelsen, referater fra generalforsamlinger, nyhedsbreve, vedtægter og ikke mindst kommende arrangementer.

Hovedaktiviteter 2016

Støtteforeningens aktiviteter har været lidt anderledes i 2016 end tidligere. En del opgaver skulle klares i foråret, og ved et møde blev det aftalt at afsætte en hel uge til et kraftigt tiltag på mange områder - anvist af centerleder Louise Villadsen. I hele uge 6 bidrog i alt 31 medlemmer (i gennemsnit 15 pr. dag) med reparationer, pileplantning, fornyelse af buebane, syning af skind og tøj, demontering af mammutten "Manse" (solgt til Aalborg Zoo), indretning af lokale på 1. sal, forberedelse af nyt biograflokale og meget mere.

Nogle deltog ved "Skovens dag" i maj som delvis forberedelse til opførelse af den stenalderhytte, som et af vore medlemmer, Justsen Energiteknik A/S fra Brabrand, har sponseret med op til 50.000 kr.

Som en sæsonstart blev der 30. maj holdt rejsegilde på

hytten. Borgmester Knud Kristensen deltog og de mange fremmødte nød pølser og øl/vand i dejligt forårsvejr.

Støtteforeningen deltog på flere felter i et naturvejleder-uddannelsesforløb på

centret i dagene 11., 12. og 13. maj. Foreningens køkkenudvalg og mange frivillige traktede

over dagene med heldags-forplejning de 25 kursister med ”mættende” succes, og vi høstede megen ros fra alle deltagerne, som mere eller mindre kollektivt meldte sig ind i vores forening.

”Gys & Gru” blev i år afviklet på Stenaldercentret med aktiviteter ude og inde. Planlægning og fantasifuld gennemførelse med aktiv medvirken fra

centrets ledelse, Vesthimmerlands Museumsforening og Støtteforening resulterede i en stor succes, som ganske sikkert skal gentages.

Samarbejde med andre

Foreningen samarbejder fortsat lokalt gennem Ertebølle Samvirke med Borgerforeningen og campingpladsen omkring Grundlovsmøde, Sct. Hans, Fjordens Dag og Høstmarked.

Igen i år har vi samarbejdet med Vesthimmerlands Museumsforening, Støtteforeningen for Johannes V.

Jensen og Thits Venner omkring en fælles bustur. Dette år til Fæstningsanlæg Hanstholm og Nationalpark Thy.....fyldt dobbeltdækker bus og glade deltagere..... gentagelse 2017 er vist sikker.

Per Frederiksen
Formand for Støtteforeningen

Johannes V. Jensen Museet

Johannes V. Jensen Museet

Søndergade 48, 9640 Farsø

www.jensenmuseet.dk

Daglig leder: Sara L. Bouchet

Tirsdag den 24. januar kl. 19.00

Dyk ned i Johannes' forfatterskab

I læsekredsen vil vi gå på opdagelse i Johannes V. Jensens tekster for at erfare deres dybde og mangfoldighed. Gennem oplæsning, samtidig læsning af teksterne og efterfølgende dialog om dem vil vi i fællesskab erfare deres rigdom. Teksterne vil blive udleveret, og Ole Wøide vil lede læsekredsen. 50 kr. inklusiv kaffe og kage

Fredag den 10. februar kl. 19.30

Caféaften med visetruppen "De vise"

Hyggelig caféaften med visetruppen "De vise", sangere og musikere fra hele Vesthimmerlands Kommune. Fælles er glæden for sang og musik. Aftenens visevært er Per Bisgaard, der binder viserne sammen med fortælling-

er og anekdoter. Oplev de flotte, sjove og skæve viser, når truppen tager aftenens gæster med på en musikalsk rundrejse i visernes finurlige univers. I pausen serveres der vin og kanapeer. 80 kr. inklusiv vin og kanapeer

Tirsdag den 7. marts kl. 19.30

Rundt om Johannes V. Jensen – En mosaik af tekster og spillemandsmusik

En caféaften med spillemandsmusik og oplæsning af tekster fra Johannes V.'s righoldige produktion (lyrik, romaner, himmerlandshistorier, myter mv.).

Musikken leveres af "Kulturskolens Folkemusik Orkester", som består af otte spillemænd/-kvinder. På deres repertoire er spillemandsmusik med rod i Himmerland.

I pausen serveres der vin og sandwich. Det bliver en ægte himmerlandsk undfuld.

80 kr. inklusiv vin og sandwich

www.vesthimmerlandslaegt.dk

Mandag den 23. januar kl. 19.00

Medlemsmøde

Løgstør Gl. Skole, Østergade 5 (i gården)

Fælles emne: Slægtsforskning i Sønderjylland v/Hans Peter Erichsen, Rarum.

Tirsdag den 14. februar kl. 19.00

Medlemsmøde

Farsø skole, indgang fra hovedindgangen på C.R.Brixvej, 1. Sal.

Fælles emne: De nyere lægdsruller v/Peter Olsen

Onsdag den 8. marts kl. 19.00

Generalforsamling

Løgstør Gl. Skole, Østergade 5 (i gården)

Foredrag efter generalforsamlingen v/Niels Vestergaard Larsen

Torsdag den 16. marts kl. 9.00

Tur til Rigsarkivet i Viborg

Samkørsel forsøges så vidt muligt arrangeret. Oplys ved tilmelding, om du er selvkører, og hvor mange du har plads til i bilen, eller oplys om du ønsker kørelejlighed.

Tirsdag den 4. april kl. 19.00

Foredrag på Vesthimmerlands Museum, Aars (lille sal) (FU)

Slægtsforskning i Købstaden

v/Erik Kann

om de specielle forhold når vores aner var bosiddende i en købstad. (København indgår ikke i gennemgangen)

Onsdag den 26. april kl. 19.00

Medlemsmøde

Aalestrup. På lokalarkivet, Knabergaarden 4, 1.

Fælles emne: En fra arkivet fortæller om Herredsfoged Chr. Sørensen Testrup, Herredsfoged for Rinds-Gislum Herreder, født på Testrupgaard, og hans skrift Rinds Herreds Krønike.

Mandag den 15. maj kl. 17.00

Besøg på Nordjyske, Langagervej 1, Aalborg

Rundvisning samt introduktion til søgning i de gamle aviser

Varighed 1½ – 2 timer

Selvkører/samkører-tur.

Medlemsmøderne: Alle medlemsmøderne starter med et fælles emne. Derefter deler vi os op efter behov.

Medbring selv kaffe/te til disse møder.

Husk: tilmelding til foredrag og ture til Rigsarkivet i Viborg, senest dagen før kl. 12

Vi har slægtsforsker café-arrangementer i Aars, Løgstør og Hvalpsund. Datoerne vil stå på vores hjemmeside. Se desuden aktivitetskalenderen for Ældre Sagen og følg vores hjemmeside.

Kontingent: 200 kr. pr husstand

Udstilling på Himmerlands Kunstmuseum

3. februar – 30. april 2017

Martin Bigum "Havet"

Glæd jer til en af dansk kunsts livs mest markante og folkekære malere.

Se blad nr. 2 2016

Maj – august 2017 Janusz Tyrpak

Kunstneren Janusz Tyrpak er født og opvokset i Polen men bor og arbejder i Danmark. Med den ekspressive form som udgangspunkt strukturerer Tyrpak sine motiver.

I hans billeder spiller mennesket og livet en altafgørende rolle. Han bevæger sig ude på kanten, og man ved ikke, hvad der kommer næste gang.

50- års jubilæumudstilling i Vesthimmerlands Kunstforening påsken 2017 på Vitskøl kloster

Der udstilles

Maleri, keramik, bronzeskulptur og glaskunst

Britta Madsen og Søren Gøttrup, Kirsten Klein, Poul Cederdorff, Kirsten Holm, Erik Lindberg, Hussain Tai, Helle Louise Kierkegaard, Kjeld Jørgen Jensen og Bent Jessen.

Udstillingsperiode

13. april - 17. april 2017

Fernisering Skærtorsdag kl. 14

Åbningstider

Øvrige dage fra kl. 10 – 17

Entre: 40 kr.

Alle er velkomne.

Museet og Museumsforeningers forårsprogram

Tirsdag den 24. januar kl. 19.00

Lokalhistorisk billedaften

Lokalhistorisk Arkiv Aars afholder en billedaften, hvor arkivets medarbejdere har været i magasinet og fundet en ny stak billeder frem, som alle er med til at fortælle historien om Aars. Der tages denne gang udgangspunkt i billeder, der i løbet af 2016 tilgik arkivets samling.

Entre: 30 kr. (Gratis adgang for medlemmer af Lokalhistorisk Forening).

Tilmelding nødvendig senest den 23. januar på telefon 98 62 35 77 eller ki@vmus.dk

Onsdag 1. februar kl.15.00

Borremosefæstningen - en fælde for fjenden

Borremose rummer noget så sjældent som en befæstet landsby. Den blev opført omkring 300–250 f.Kr. og var beboet igennem ca. 200 år. På denne dag fortæller arkæologen om en urolig tid. En uro, der har gjort det nødvendigt at søge beskyttelse på det svært tilgængelige sted i mosen.

Mødested: Aggersundvej 18, 9600 Aars på parkeringspladsen
Gratis

Tilmelding til Louise Villadsen på tlf. 61425080 eller lv@vmus.dk

Torsdag den 2. februar kl. 19.00

Vesthimmerlands Museum – bag facaden

De fleste kender den smukke museumsbygning på Søndergade 44 i Aars, men hvad foregår der egentlig bag murene i løbet af året? Det er der mulighed for at blive meget klogere på, når museets medarbejdere viser rundt på magasinet og fortæller om de mest interessante genstande, fund og undersøgelser fra året, der gik.

Entre: 50 kr. (30 kr. for medlemmer af museumsforeningerne)

Der er begrænsede pladser, så tilmelding er nødvendig senest den 1. februar på tlf: 98 62 35 77 eller ki@vmus.dk

Torsdag den 16. februar kl. 19.00

Døde sten fortæller levende historier

Den 16. februar åbner centerleder Louise Villadsen for nogle af Stenaldercenter Ertebølles montrere og fortæller alt - fra de mest gruppevækkende til de mest kærlige historier, som de udstillede genstande gemmer på.

Stenaldercenter Ertebølle

Gl. Møllevej 8, Ertebølle, 9640 Farsø

Entre: Voksne 40 kr.

Børn og unge under 18 år gratis
Tilmelding til Louise Villadsen på
tlf. 61425080 eller lv@vmus.dk

**Lørdag og søndag den 18. og 19.
febr. kl. 9.00 – 18.00**

Flinthugningskursus på Stenaldercenter Ertebølle

Stenaldercenter Ertebølle har endnu en gang været så heldig at få besøg af den dygtige arkæolog og flintmed Morten Kutschera, som tilbyder introduktionskursus til flinthugning, med fokus på Skandinavisk stenalder. Her får du muligheden for at lære de mest almindelige teknikker fra stenalderen, fra slutningen af istiden frem til begyndelsen af bronzealderen. Du behøver ikke have erfaring med flinthugning eller forstand på flintredskaber for at deltage.

Pris: 2000 kr. pr deltager

Stenaldercenter Ertebølle

Gl. Møllevej 8, Ertebølle, 9640 Farsø

Tilmelding til Louise Villadsen senest den 9. februar på
tlf. 61425080 eller lv@vmus.dk

Onsdag den 22. februar kl. 19.00

Fortiden tur-retur

Vesthimmerlands Museums udstillinger, samlinger og arbejdsområder

Rundvisning v/museumsdirektør Broder Berg. Vær med på en tur rundt i det museum, vi tror, vi kender så godt!

Kun for medlemmer af Vesthimmerlands Museumsforening og Støtteforening for Stenaldercenter Ertebølle. Gratis adgang.

Efter rundvisningen er der mulighed for at hygge sig sammen.

Ostebord med rødvin: 40 kr. – Husk at angive deltagelse ved tilmelding.

Tilmelding senest fredag den 17. febr. tlf. 98623577 mellem kl. 9 og 12 eller mail@vmus.dk

Torsdag den 23. februar kl. 19.30

Stenalderens Danske Atlantis

Ved sidste istids afslutning var vandstanden ca. 120 meter lavere end nu. I takt med det varmere klima steg vandet og store landområder blev opslugt af havet. Kilden til forståelsen af ældre stenalder ligger derfor i stort omfang gemt på havets bund. Denne aften giver Ph.d. Peter Moe Astrup eksempler på nogle af de uløste gåder, som arkæologerne i disse år arbejder på at løse ved hjælp af dykkerundersøgelser.

Entré: 50 kr. Medlemmer af Støtteforeningen for Stenaldercenter Ertebølle og Museumsforeningen for Vesthimmerlands Museum 40 kr.

Stenaldercenter Ertebølle

Gl. Møllevej 8, Ertebølle, 9640 Farsø

Tilmelding til Louise Villadsen på
tlf. 61425080 eller lv@vmus.dk senest den 21. februar

Generalforsamling

Mandag den 27. februar kl. 19.00

Se andetsteds i bladet og på museets hjemmeside.

Onsdag den 1. marts kl. 19.00

Vesthimmerland gennem 12.000 år

Foredrag om Vesthimmerlands historie fra oldtidens jægersamfund til i dag.

Museumsdirektør Broder Berg trækker de lange linjer op og fortæller om fremtrædende begivenheder. Foredraget er optakt til en lang række arrangementer, som Vesthimmerlands Museum og samarbejdspartnere afholder fra marts til oktober 2017 i anledning af DR's store satsning "Historien om Danmark". Læs mere om aktiviteterne og projektet på museets hjemmeside.

Vesthimmerlands Museum

Søndergade 44, 9600 Aars

Entré: 50 kr. (30 kr. for medlemmer af Vesthimmerlands Museums støtteforeninger)

Torsdag den 2. marts klokken 19.00

De nordvestjyske stendyngegrave

Museumsinspektør Simon Kjær Nielsen fra Vesthimmerlands Museum fortæller om bondestenalderens unikke stendyngegrave, der blev opført i dele af Nord- og Vestjylland i tiden mellem 3100-2750 f. kr. Indtil for nylig var anlæggene blandt de mest gådefulde i dansk arkæologi, men ny forskning har nu vist, at kvæg og mennesker blev begravet sammen i anlæggene, der kan fortolkes som konvojer af oksetrukne vogne i et rituelt landskab. Ved foredraget vil blive fremlagt helt nye resultater fra udgravningerne i 2016 på

Østerbølle Hede, hvor der bl.a. blev fundet gamle vejspor som løber parallelt med stendyngegravene.

Stenaldercenter Ertebølle

Gl. Møllevej 8, Ertebølle 9640

Entré: Voksne 40 kr.

Børn og unge under 18 år gratis
Tilmelding til Louise Villadsen på tlf. 61425080 eller lv@vmus.dk

Onsdag den 8. marts klokken 19.00

Kvinder gennem forhistorien

På kvindernes kampdag kan du på Vesthimmerlands Museum høre fortællingen om kvindelivet fra stenalder til vikingetid, når arkæolog Louise Villadsen tager de røde strømper på og fortæller om årtusinders stærke og seje kvinder.

Vesthimmerlands Museum

Entré: Voksne 40 kr.

Børn og unge under 18 år gratis
Tilmelding til Louise Villadsen på tlf. 61425080 eller lv@vmus.dk

Tirsdag den 14. marts kl. 19.00

Søby Brunkulslejer

Foredrag ved Jan Svendsen, journalist og formand for Brunkulsmuseet og forfatter til bogen "Det brune guld" samt flere om energi. Jan Svendsen har været med i opbygningen af Brunkulsmuseet. Han krydrer sin fortælling om stedet med mange sjove og oplysende anekdoter om de mennesker, der levede og arbejdede i brunkulslejerne. Måske har du kendskab til familie, som har arbejdet i brunkulslejerne??

Vesthimmerlands Museum

Entré: 60 Kr. (40 Kr. for medlemmer af Vesthimmerlands Museumsforeninger).

Der er kaffe og kage i pausen.
Tilmelding på tlf. 98623577 eller
mail@vmus.dk senest fredag den 11.
marts.

Onsdag den 15. marts klokken 16.00

Historier i jættestuen

Er storstensgravene fra Stenalderen bygget af jætter? Eller bor der trolde i de mærkelige stenhuse? De store dødehuse har siden stenalderen været omgærdet af mystik, makabre ritualer og sagnfortællinger. På denne dag fortæller arkæologen nogle af de mange fortællinger jættestuerne gemmer på.

Mødested: Giver Jættestuen. Fra rundkørslen øst for Aars ad vej 535 mod Haverslev. Til venstre ad Mosbækvej. Til højre ad Sønderhedevej, hvor der parkeres.

GPS-punkter: 56.838598 - 9.612994

Entre: Voksne 40 kr.

Børn og unge under 18 år gratis
Tilmelding til Louise Villadsen på
tlf. 61425080 eller lv@vmus.dk

Onsdag den 15. marts klokken 19.30

Månetur ved Mystiske Myrhøj

Et af Danmarks mest mystiske fortidsminder findes ved bronzealderhøjen, Myrhøj. Fra kanten af gravhøjen løber en lang stenrække, hvoraf nogle af stenene indeholder hellige tegn. Midt i stenrækken er en person fra jernalderen begravet, og under stenrækken ligger stenalderhuse. På denne dag fortæller arkæolog Louise Villadsen om det mystiske fortidsminde i fuldmånens skær. Mødested: Nærmeste adresse er Ertebøllevej 17, 9640 Farsø. 2-300 meter efter, at man drejer fra Løgstørvej og

ind på Ertebøllevej, ligger der på højre side en parkeringsplads, man kan bruge, når man skal besøge Myrhøj. Fra parkeringspladsen går der en sti gennem bevoksningen det sidste stykke op mod højen. Der er skilte, der fører frem til højen.

Entre: Voksne 40 kr.

Børn og unge under 18 år gratis
Tilmelding til Louise Villadsen på
tlf. 61425080 eller lv@vmus.dk

Torsdag den 23. marts kl. 15.00

Bautasten og bronzealder i Hverrestrup bakker

Tag med arkæolog og naturvejleder Louise Villadsen på tur igennem de fredede bakker og hør fortællingen om de døde bronzealdermennesker, som hviler i de 40 bronzealderhøje og som har rejst bautasten langs gamle veje. Sporet ved Hverrestrup Bakker ligger ca. 5 km. nordøst for Aalestrup ad hovedvej A13 mod Aalborg. Vi starter fra p-pladsen ved hovedvej A13 ca. 32 km. nord for Viborg og umiddelbart syd for Skat Skov. GPS-koordinater til startpunktet: 56.71962°, 9.53364°.

Gratis

Tilmelding til Louise Villadsen på
tlf. 6142508 eller lv@vmus.dk

Onsdag den 29. marts kl. 19.00

9000 år på en aften

(kronologiforedrag 1)

Centerleder for Stenaldercenter Ertebølle fortæller denne aften om de vigtigste begivenheder i stenalderen.

Vesthimmerlands Museum
Søndergade 44, 9600 Aars

Entré: 50 kr. (30 kr. for medlemmer af

Vesthimmerlands Museums støtteforeninger)

Tilmelding til Louise Villadsen på tlf. 61425080 eller lv@vmus.dk

Lørdag og søndag den 8. og 9. april kl. 10.00 til 16.00

Garvekursus

På kurset lærer du at garve skind uden brug af kemikalier. Vi fokuserer på garvning af skind fra får og hjorte, hvor pelsen bliver på.

Der vil også være en fremvisning og en fortælling om, hvordan man kan lave hjemmelavet læder, og hvilke beviser vi har for garvemetoder fra forhistorien.

Medbring dit eget skind. Hvis du ikke har et, kan du spørge ved det lokale slagteri eller kontakte Louise Villadsen på tlf. 61425080.

Stenaldercenter Ertebølle

Gl. Møllevej 8, Ertebølle, 9640 Farsø

Pris: 400 kr.

Tilmelding til Louise Villadsen på tlf. 61425080 eller lv@vmus.dk

Tirsdag den 11. apr. kl. 12.00 – 16.00

Stenalderens snitteværksted

På denne forårsdag, hvor Stenaldercenter Ertebølle åbner snitteværkstedet, har børn og barnlige sjæle mulighed for at gå i stenaldermenneskenes fodspor og lære at snitte alt fra skeer til fiskekroge.

Stenaldercenter Ertebølle

Gl. Møllevej 8, Ertebølle, 9640 Farsø

Pris: Voksne 40 kr.

Børn og unge under 18 år 20 kr.

(giver også adgang til Stenaldercenter Ertebølle)

Onsdag den 12. april kl. 11.00 - 16.00

Troldmandens taske

I en montre på Vesthimmerlands Museum ligger en oldgammel taske, som har indeholdt mærkelige ting af ben og horn. Tasken har tilhørt en troldmand, som har efterladt den i en mose op ad en træstub. På denne dag kan børn og voksne lave deres egen troldmandstaske og fylde den med magiske amuletter.

Vesthimmerlands Museum

Søndergade 44, 9600 Aars

Pris: Voksne 40 kr.

Børn og unge under 18 år gratis.

Deltagelse i aktivitet 40 kr.

Torsdag den 4. maj kl. 10.00 - 15.00

Guidekursus – formidling til børn (meldes ud til museumsforeninger og arkiver)

Kunne du tænke dig at blive god til at formidle til børn? Så har du chancen, når Vesthimmerlands Museum tilbyder gratis guidekursus. Kurset sætter fokus på den gode fortælling, stemmebrug og kropssprog, de stedbundne potentialer, leg og læring og børn som målgruppe.

Vesthimmerlands Museum

Søndergade 44, 9600 Aars

Gratis

Tilmelding til Louise Villadsen på tlf. 61425080 eller lv@vmus.dk

Lørdag den 6. maj kl. 10.00 – 15.00

Guidekursus- formidling til voksne (meldes ud til museumsforeninger og arkiver)

Kunne du tænke dig at blive god til at formidle til voksne? Så har du chancen,

når Vesthimmerlands Museum tilbyder gratis guidekursus. Kurset sætter fokus på den gode fortælling, stemmebrug og kropssprog, de stedbundne potentialer, historier med personlig relevans og voksne som målgruppe.

Stenaldercenter Ertebølle

Gl. Møllevej 8, Ertebølle, 9640 Farsø

Gratis

Tilmelding til Louise Villadsen på

tlf. 61425080 eller lv@vmus.dk

Søndag den 7. maj kl. 12.00 - 16.00

Skovens Dag

På Skovens Dag er Stenaldercenter Ertebølle rykket til Urehøje Plantage.

Skoven var vigtig for stenaldersmenneskene. I skoven gik de på jagt, samlede spiselige planter og materialer til at lave redskaber af. På Skovens Dag kan du, sammen med Stenaldercenter Ertebølle, prøve at lave æsker af birkebark, snor af bast og se, hvordan man laver tjære.

Mødested: Urehøje plantage

ved Naturbasen

Gratis

Onsdag den 31. maj og

onsdag den 14. juni kl. 19.00

Istidsruten

Arkæolog og naturvejleder Louise Villadsen inviterer med på tur ud i den vesthimmerlandske istid. Vi mødes på Stenaldercenter Ertebølle, hvorfra turen går, i egne biler, til blandt andet rødsten, dødshul, smeltevandstunnel og

randmoræne. På turen får du fortællingen om, hvordan landskabet er blevet formet af de enorme kræfter, isen havde.

Stenaldercenter Ertebølle

Gl. Møllevej 8, Ertebølle, 9640 Farsø

Gratis

Tilmelding til Louise Villadsen på

tlf. 61425080 eller lv@vmus.dk

Kulturarvsbussen

Lørdag den 10. juni med start kl. 9

fra parkeringspladsen ved Rådhuset, Aars. Vi forventer at være tilbage i Aars ca. kl. 17.00.

Besætning: Broder Berg og en af arkæologerne.

Med de store anlægsprojekter i Vesthimmerlands Kommune har vi oplevet et enormt aktivitetsniveau de seneste år. I 2016 oplevede vi på turen at få et meget tidligt kik på en sensationel udgravning ved Nyrup i nærheden af Aars. Det er senere bekræftet til at være

et af de absolut mest betydende arkæologiske fund gjort i Danmark i 2016. Der er tale om en såkaldt ”Timber Circle”, hvor en brøndgrav er omkranset af kæmpestolper, som har båret en overligger. På det verdensberømte Stonehenge ser man noget tilsvarende i sten. Det er den eneste af sin art i Danmark og bekræfter en mulig forbindelse imellem Limfjordsområdet og De Britiske Øer for 4000 år siden.

Vi kan ikke love en lignende oplevelse med årets kulturarvsbus; men chancen er der altid ☺, og vi venter til sidste øjeblik med at planlægge ruten, således at vi kan inkludere det helt aktuelle på den arkæologiske front. Og som vanligt kommer vi rundt i hele kommunen og bevæger os frit fra oldtid til nutid - og måske tilbage igen.

Det er fastlagt, at vi indtager frokosten undervejs og helt sikkert et sted med udsigt og godt vejr. Der vil være steder, vi nærmer os til fods, og der kan være nogle hundrede meter at tilbagelægge. Vi forsøger dog at planlægge således, at man kan være med, selvom man ikke er så rask til bens.

Prisen er 260 kr. for medlemmer og 310 kr. for ikke medlemmer. Inklusive let frokost.

Husk at købe billet på forhånd. Der er tradition for en udsolgt afgang. Der kan købes billet til såvel bustur som frokost på www.himmerlandsbilletten.dk, på bibliotekerne eller på Vesthimmerlands Museum.

27. juni, 4., 11., 18., 25., juli, 1., 8. august kl. 11.00

Med erdebøllerne på fisketur

I Erdebøllefolkets tid var fjorden den vigtigste fødekilde. Vi gør Erdebøllefolket kunsten efter og forsøger at fange fisk med stenalderfolkets fiskeredskaber. Arrangementet er børnevenligt. OBS: Husk gummistøvler og praktisk påklædning

Mødested: Stenaldercenter Erdebølle, Gl. Møllevej 8, Erdebølle, 9640 Farsø
Gratis

28. juni, 5., 12., 19., 26. juli, 2., 9. august kl. 11.00 til 13.00

Arkspedition

Kom med på en arkæologisk ekspedition langs stranden, hvor vi leder efter spor fra stenaldermenneskene. Sammen med arkæologen har du mulighed for at finde ægte redskaber fra stenalderen, som bagefter skal tegnes ind på kort og til sidst udstilles på Stenaldercenter Erdebølle.

Mødested: Stenaldercenter Erdebølle, Gl. Møllevej 8, Erdebølle, 9640 Farsø
Pris: Voksne 40 kr.

Børn og unge under 18 år gratis

6., 13., 20., 27. juli, 3., 10., 17., 24., 31. august kl. 11.00

Fra gammelt affald til arkæologisk guldgrube – guidet tur til Erdebølle Køkkenmøddingen

Den lille landsby Erdebølle har ikke alene lagt navn til Erdebøllekulturen. Det var også her, at stenalderen blev inddelt i jægerstenalder og bondestenalder. På denne guidede tur fortælles

der om, hvordan en gammel bunke affald blev til en arkæologisk guldgrube, og hvorfor Ertebølle kom til at give navn til en hel kultur. Turen er ca. 2 km lang.

Mødested: Stenaldercenter Ertebølle, Gl. Møllevej 8, Ertebølle, 9640 Farsø
Pris: Voksne 40 kr.

Børn og unge under 18 år gratis (giver også adgang til Stenaldercenter Ertebølle).

Lørdag den 15. juli kl. 10.00 -14.00

Fjordens dag i Ertebølle

Fjordens dag i Ertebølle byder på aktiviteter for både store og små. Sammen med de vesthimmerlandske naturvejledere kan du undersøge, hvordan livet under fjordens overflade ser ud, prøve at fiske som i gamle dage, høre historien om fiskeriet ved fiskehytterne og smage på strandens planter.

Der vil hele dagen være mulighed for at købe øl, vand og hjemmelavede fiskefrikadeller.

Arrangeret af Ertebølle Samvirke

Mødested: Fiskerhusene ved Sønderfjord i Ertebølle – eventuel parkering ved Stenaldercenter Ertebølle
Gl. Møllevej 8, Ertebølle, 9640 Farsø
Gratis

Onsdag den 26. juli kl. 18 - ca. 21

Megalitsafari 1.0

Mærk en jættestue på krop og sjæl: Vi kører i egne biler til tre af Vesthimmerlands Kommunes flotte jættestuer i Giver og Ettrup. Der fortælles om stenalderens gravskikke, dødebyer, højenes placering, gravgaver, fund, der er gjort

i forbindelse med arkæologiske udgravninger m.m. Der slutes af med besøg i højen for dem, der har lyst til det.

Vi gør et lidt længere ophold ved Ettrup, hvor der kan købes en kop kaffe eller te.

Turen er også egnet for børn

Mødested: Giver Jættestue, Sønderhedevej

OBS: Husk lygte og praktisk beklædning

Gratis

Tilmelding: undervisning@vmus.dk
senest d. 23.juli 2017

Onsdag den 6. sept. kl. 18 - ca. 21

Megalitsafari 2.0

Mærk en jættestue på krop og sjæl: Vi kører i egne biler til tre flotte jættestuer i nærområdet. Der fortælles om stenalderens gravskikke, dødebyer, højenes placering, gravgaver, fund, der er gjort i forbindelse med arkæologiske udgravninger m.m. Der slutes af med besøg i højen for dem, der har lyst til det.

Vi gør et lidt længere ophold ved Hviselshøj, hvor der kan købes en kop kaffe eller te.

Mødested: Giver Jættestue
Sønderhedevej

OBS: Husk lygte og praktisk beklædning

Turen er også egnet for børn

Gratis

Tilmelding: undervisning@vmus.dk
senest d. 23.juli 2017

Lørdag den 9. september

Høstmarked på Stenaldercenter Ertebølle

Arrangeret af Ertebølle Samvirke

Søndag den 10. sept. kl. 14 – 17

Naturens Dag – Natur Nørdtur for hele familien

Oplev Limfjordens gemmer og stå til søs med Hvalpsund – Sundsørefærgen. Det rullende naturcenter og alle naturvejlederne i Vesthimmerlands Kommune er kørt til Hvalpsund med waders, snorkel og fiskeudstyr til Natur-Nørdsaktiviteter og oplevelsesruter til lands og vands. Ved Hvalpsund er der fundet spor fra årtusinder, både på land og i vandet. Følg den arkæologiske rute og se, om du kan finde oldtidens skatte. Ombord på færgen Mary vil Danmarks Naturfredningsforening og besætningen på færgen fortælle om sejlad på Limfjorden, sælerne og naturen i området.

I forbindelse med arrangementet er det gratis for gående at sejle med færgen. Arrangør: Hvalpsund og Sundsørefærgen, Naturfredningsforeningen og naturvejlederne Louise Villadsen, Vesthimmerlands Museum, Andreas Lynnerup, Limfjords Museet og Karin Winther, Vesthimmerlands Kommune. Mødested: Stranden ved færgelejet i Hvalpsund.

Søndag den 17. sept. kl.13 -16

Geologiens dag – Fossiljagt ved Ertebølle

Forestil dig pludselig at stå med et 55 millioner år gammelt dyr eller en plante. Moleret i Ertebølle gør det muligt. Her kan du finde rester af planter og dyr, som levede længe før mennesker overhovedet fandtes.

Arkæolog og naturvejleder Louise Villadsen viser dig, hvordan du leder efter fossiler i moleret, og viser Stenaldercenter Ertebølles fossilsamling frem.

Stenaldercenter Ertebølle

Gl. Møllevej 8, Ertebølle, 9640 Farsø

Pris: Voksne 40 kr.

Børn og unge under 18 år gratis (giver også adgang til Stenaldercenter Ertebølles øvrige udstillinger)

Tilmelding til Louise Villadsen på tlf. 61425080 eller lv@vmus.dk

Efterårsudflugt

I lighed med de to seneste år bliver der også i år en fælles udflugt arrangeret i samarbejde mellem Støtteforeningerne for Stenaldercenter Ertebølle, Johannes V Jensens Museum, Vesthimmerlands Museum og Thits Venner.

Dato og mål er endnu ikke på plads, men annonceres snarest muligt via de elektroniske nyhedsbreve samt i dette blads efterårsudgave.

Ca. 250 år gammelt birketræ

Tvorup Klitplantage

Fra efterårsudflugt 2016

FIRMAMEDLEMSKAB

Vi er meget glade for, at en række lokale virksomheder støtter museumsforeningen med et firmamedlemskab, som giver firmaet mulighed for en gratis rundvisning på museet for deres medarbejdere.

Det muliggør også udgivelsen af dette medlemsblad uden annoncer.

Derfor opfordrer vi til at støtte følgende virksomheder:

AARS AVIS,
Himmerlandsgade 150, Aars

AARS FARVEHANDEL ApS,
Himmerlandsgade 88, Aars

**ADVOKATFIRMAET
BINDSLEV & KJELDTSEN Aps,**
Kirkegade 1, Aars

ARKITEKTFIRMAET,
Oustrupvej 28, Aars

DATHOPRINT ApS v/Kasper Dahl,
Industrivej 93, Aars

EXPERT v/Jesper Nielsen,
Himmerlandsgade 57, Aars

**HINRICHTSEN ApS.
GULD - SØLV - URE - OPTIK,**
Himmerlandsgade 58, Aars

JUTLANDER BANK,
Markedsvej 5-7, Aars

NCO BYG A/S,
Vestvej 5, Aars

SPAR NORD,
Himmerlandsgade 70, Aars

STUBBERUP A/S,
Industrivej 91, Aars

TURBOVEX A/S,
Industrivej 45, Aars

VESTHIMMERLANDS MUSEUMSFORENING

En støtteforening for Vesthimmerlands Museum. Den yder årlige tilskud til museets drift. Foreningen arrangerer foredrag og ekskursioner mv. om egnens historie fra oldtid til nutid.

Medlemskabet giver gratis adgang til alle museets udstillinger - også kunstudstillinger - og rabat ved deltagelse i arrangementer.

Medlemmerne holdes orienteret gennem dette medlemsblad, der udkommer to gange om året, samt på mail.

Og ikke mindst – medlemmerne får årbøgerne fra Vesthimmerlands Museum og Lokalhistorisk Forening gratis, hvis man selv henter dem på museet.

Henvendelse om medlemskab til kassereren, formanden eller i receptionen på museet.

Bestyrelsen

Formand:

Hardy Jensen

hardyjensen@email.dk

Næstformand:

Egon Jensen

jensen.hornum@gmail.com

Kasserer:

Bente Høj Jensen

bhj@aars.dk

Sekretær og suppleant:

Susanne Appel

susappel0@gmail.com

Redaktør:

Sonja Marcussen

sonja.k.marcussen@gmail.com

Bestyrelsesmedlemmer:

Ulla Østerbye

ulla.oesterbye@gmail.com

Jens Bøckhaus

jensboeckhaus@gmail.com

Gerfried Langer

gerfried.langer@gmail.com

Suppleant:

Dorte Glasius

christian@glasius.dk

